

Европска комисија и даље разматра да ли ће Београду исплатити новац њој намењен из Плана раста, јер је веома забринута због стања у Србији, објавила је Марта Кос на данашњем састанку Одбора за спољне послове Европског парламента (АФЕТ).

Марта Кос, комесарка за проширење ЕУ, направила је прво преглед ситуације и тражила да заједно размисле о правцу у коме проширење Европске уније иде.

Рекла је да је то једно од најважнијих питања у Европи.

"Налазимо се у свету у коме правила све више обликују велике силе и у којима се правила не поштују. У таквој ситуацији, многи траже сигурне луке за предвидивост и

заштиту. Народ Исланда ће у августу поново гласати о покретању преговора о чланству у ЕУ", казала је она.

Због свега тога, рекла је, дебата о начину проширења је неопходна и правовремена.

Она је дала махом позитивне оцене о већини земља, али као проблематичне навела Србију и Грузију.

"Све смо забринутији због оног што се дешава у Србији. Делим забринутост Европских зелених и групе Ренев, због закона који подривају независност правосуђа и због репресије против демонстраната, као и уплитања у независне медије. Тренутно процењујемо да ли Србија и даље испуњава услове за исплату у оквиру финансијских инструмената Европске уније. Наставићемо да подржавамо Србију на путу ка Европској унији, али очекујемо да власти у Србији ускладе правосудне законе са препорукама Венецијанске комисије и да поврате независност медија, укључујући и путем реформи РЕМ-а", рекла је она.

Казала је да желе да виде константан напредак у складу са спољном политиком и политиком безбедности.

"Обавезе постоје на обе стране и те обавезе морају бити праћене конкретним делима. Већ сам говорила о геополитичком окружењу које се мења и шта то значи за проширење. Још једном ћу рећи да фундаменталне реформе остају приоритет. Истовремено, не можемо више да очекујемо да наши кандидати годинама спроводе тешке реформе, без доказивања у пракси. Морамо да дођемо до наших будућих грађана много брже", казала је она.

Прошлог месеца поднели су предлог Савету да укључи све земље са Западног Балкана у европску област бесплатног роминга, а 1. јануара су ушле Молдавија и Украјина, подсетила је.

"Док Украјина и Молдавија, добро напредују, напредак је био много слабији на Западном

Балкану. Прошле недеље писала сам властима у региону да убрзају реформе или да ће њихови грађани бити на губитку. **План раста** се базира искључиво на учинку и има рокове. У овом тренутку више од 700 милиона евра ризикује да буду трајно изгубљено у целом региону, уколико се реформе не заврше до јуна овог лета или до децембра ове године, у случају Босне и Херцеговине", навела је она.

О Црној Гори, Албанији

За Грузију је Кос рекла да су догађаји на законодавном плану забрињавајући.

"Аутократски систем државне контроле над политичким изражавањем гура Грузију све даље од европске будућности коју желе њени грађани. Наш посао је да Грузија остане повезана са Европском унијом и да можемо да бранимо европске интересе", казала је.

О Црној Гори је рекла да сматра да ће њихов соразум бити први споразум нове генерације.

"Година 2025. била је добра за проширење, постигли смо више него у протеклих 15 година заједно, и настављамо, тај посао ове године. Црна Гора наставља да напредује у својим преговорима, затворила је 14 поглавља, дакле више од трећине, али желела бих да истакнем да се не ради само о бројкама. Прошлог месеца сам била у Подгорици и рекла сам им: 'Фокусирајте се на квалитет реформи и на основне ствари.'" Разговарала сам како са властима, тако и са опозицијом, о два закона о унутрашњим пословима и о безбедности. Јасно сам рекла да та два закона не треба само да буду усклађена са правилима, већ и да добију подршку у црногорском друштву, и пажљиво ћемо пратити како се спроводе. Албанија је отворила свих шест преговарачких кластера за само годину дана", рекла је она.

О Украјини, Молдавији, Косову

Навила је да "неће гувити време на путу Украјине ка ЕУ", те да се нада да ће уз подршку нове Владе Мађарске Савет ускоро бити у позицији да званично отвори све кластере у

преговорима.

"Пре две недеље Врховна Рада донела је важне законе и то ће ослободити још, две милијарде и 700 милиона евра буџетске подршке Украјини, и то је кључни тренутак да се стабилизује ликвидност у Украјини. Такође, очекујемо да чим нафта поново крене да тече нафтоводом Дружба, Украјини ћемо моћи да исплатимо 90 милијарди евра зајма", рекла је она.

У Молдавији, упркос великом протесту, притиску Русије и последицама агресије на Украјину, спроводе се квалитетне реформе, оценила је она.

"Прошлог месеца државе чланице су нам дале мандат да започнемо техничке преговоре по сва 33 преговарачка поглавља, и то је признање за фантастичне напоре Молдавије на проширењу и добар тренутак да се убрзају реформе. Као у случају Украјине, надамо се одлуци Савета да званично отвори свих шест кластера", казала је она.

Рекла је да ЕУ напредује и када је реч о односу са Приштином.

"Укинули смо мере и очекујемо да држава настави са потребним реформама да би добили европску помоћ. Ускоро ћу путовати у Приштину", навела је она.

(Н1)